

Hán dịch: Nhà Đường, Pháp Sư Bồ-đề Lưu Chi.

Việt dịch: Việt Nam, Tỳ-kheo Thích Trí Tịnh.

KINH ĐẠI BẢO TÍCH

TẬP 3.12.3

(Hán bộ quyển 36)

PHÁP HỘI BỒ TÁT TẠNG - THỨ 12
PHẨM THÍ NGHIỆM BỒ-TÁT
THỨ BA

Bản in Chùa Viên Giác – đọc từ đầu trang 87 - 121

NGHI THỨC TRÌ TỤNG ĐẠI BẢO TÍCH

TỊNH PHÁP GIỚI CHƠN NGÔN

Án Lam (7 lần)

TỊNH KHẨU NGHIỆP CHƠN NGÔN

Tu rị tu rị, ma ha tu rị, tu tu rị ta bà-ha. (3 lần)

TỊNH BA NGHIỆP CHƠN NGÔN

**Án ta phạ bà phạ, thuật đà ta phạ, đạt ma ta phạ, bà phạ
thuật độ hám.** (3 lần)

PHỔ CÚNG DƯỜNG CHƠN NGÔN

Án nga nga năng tam bà phạ phiệt nhựt ra hồng. (3 lần)

CÚNG HƯƠNG

Nguyện đem lòng thành kính
Gởi theo đám mây hương
Phưởng phất khắp mười phương
Cúng dường ngôi Tam Bảo
Thề trọn đời giữ đạo
Theo tự tánh làm lành
Cùng pháp giới chúng sinh
Cầu Phật từ gia hộ
Tâm Bồ-đề kiên cố
Chí tu học vững bền
Xa bề khổ nguồn mê
Chóng quay về bờ Giác.

TÁN PHẬT

Pháp Vương Vô Thượng Tôn

Tam-giới vô luân thất

Thiên nhân chi Đạo sư

Tứ-sanh chi Từ-phụ

Ư nhứt niệm quy-y

Năng diệt tam-kỳ nghiệp

Xưng dương nhược tán thán

Ức kiếp mạc năng tận.

QUÁN TƯỚNG

Năng lễ, sở lễ tánh không tịch,
Cảm ứng đạo-giao nan tư nghì,
Ngã thử đạo-tràng như Đế-châu,
Thập phương chư Phật ảnh hiện trung,
Ngã thân ảnh hiện chư Phật tiền,
Đầu diện tiếp túc quy mạng lễ.

ĐÁNH LỄ TAM BẢO

CHÍ TÂM ĐÁNH LỄ: Nam mô Tận Hư Không Biến Pháp Giới, Quá, Hiện, Vị Lai Thập Phương Chư Phật, Tôn Pháp, Hiền Thánh Tăng Thường Trụ Tam Bảo. (1 lạy)

CHÍ TÂM ĐÁNH LỄ: Nam mô Ta-bà Giáo Chủ Điều Ngự Bốn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật, Đương Lai Hạ Sanh Di Lặc Tôn Phật, Đại Trí Văn Thù Sư Lợi Bồ-tát, Đại Hạnh Phổ Hiền Bồ-tát, Hộ Pháp Chư Tôn Bồ-tát, Linh Sơn Hội Thượng Phật Bồ-tát. (1 lạy)

CHÍ TÂM ĐÁNH LỄ: Nam mô Tây Phương Cực Lạc Thế Giới Đại Từ Đại Bi A Di Đà Phật, Đại Bi Quán Thế Âm Bồ-tát, Đại Thế Chí Bồ-tát, Đại Nguyên Địa Tạng Vương Bồ-tát, Thanh Tịnh Đại Hải Chúng Bồ-tát. (1 lạy)

TÁN LƯ HƯƠNG

Lư hương vừa ngún chiêm đàn
 Khói thơm ngào ngạt muôn ngàn cõi xa
 Lòng con kính ngưỡng thiết tha
 Ngửa mong chư Phật thương mà chứng minh.

Nam mô Hương Vân Cái Bồ-tát Ma-ha-tát. (3 lần)

Nam mô Đại Bi Hội Thượng Phật Bồ-tát. (3 lần)

CHÚ ĐẠI BI

Thiên thủ thiên nhãn vô ngại đại bi tâm đà ra ni.

Nam mô hắc ra đát na đa ra dạ da. Nam mô a rị da, bà lô yết
 đế, thước bát ra da, Bồ-đề tát đỏa bà da, ma ha tát đỏa bà da, ma

ha ca lô ni ca da. Ấn tát bàn ra phạt duệ, số đất na tát đỏa. Nam mô tất kiết lật đỏa, y mông a rị da, bà lô yết đế thất Phật ra lăng đà bà.

Nam mô na ra cần trì hê rị, ma ha bàn đa sa mế, tát bà a tha đậu du bằng, a thệ dụng, tát bà tát đa, na ma bà già, ma phạt đạt đậu, đất diệt tha: Ấn a bà lô hê, lô ca đế, ca ra đế, di hê rị, ma ha Bồ-đề tát đỏa, tát bà tát bà, ma ra ma ra, ma hê ma hê, rị đà dụng, cu lô cu lô kiết mông, độ lô độ lô, phạt xà da đế, ma ha phạt xà da đế, đà ra đà ra, địa rị ni, thất Phật ra da, dá ra dá ra mạ mạ phạt ma ra, mục đế lệ, y hê y hê, thất na thất na a ra sâm Phật ra xá lợi, phạt sa phạt sâm, Phật ra xá da, hô lô hô lô ma ra, hô lô hô lô hê rị, ta ra ta ra, tất rị tất rị, tô rô tô rô, Bồ-đề

dạ Bồ-đề dạ, bồ đà dạ bồ đà dạ, di đế rị dạ, na ra cần trì địa rị sắc ni na, ba dạ ma na ta bà ha. Tất đà dạ ta bà ha. Ma ha tất đà dạ ta bà ha. Tất đà du nghệ thất bàn ra dạ, ta bà ha. Na ra cần trì, ta bà ha. Ma ra na ra, ta bà ha. Tất ra tăng a mục khô da, ta bà ha. Ta bà ma ha, a tất đà dạ, ta bà ha. Giả kiết ra a tất đà dạ, ta bà ha. Ba đà ma yết tất đà dạ, ta bà ha. Na ra cần trì bàn đà ra dạ, ta bà ha. Ma bà lị thắng yết ra dạ, ta bà ha.

Nam mô hắc ra đát na, đa ra dạ da. Nam mô a rị da, bà lô yết đế, thước bàn ra dạ, ta bà ha.

"Án tất điện đô, mạn đa ra, bạt đà dạ ta bà-ha." (3 lần)

Nam mô Thập-phương Thường Trụ Tam Bảo. (3 lần)

VĂN PHÁT NGUYỆN

Lạy đấng Tam Giới Tôn
Quy mạng mười phương Phật
Nay con phát nguyện lớn
Trì tụng Đại Bảo Tích
Trên đền bốn ơn nặng
Dưới cứu khổ tam-đồ
Nếu có ai thấy nghe
Đều phát Bồ-đề tâm,
Khi mãn báo thân này
Sanh qua cõi Cực-lạc.

Nam mô Bốn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật. (3 lần)

KHAI KINH KỆ

Phật pháp rộng sâu rất nhiệm mầu

Trăm nghìn muôn kiếp khó tìm cầu

Nay con nghe thấy chuyên trì tụng

Nguyện tỏ Như Lai nghĩa nhiệm mầu

Nam-mô Đại Bảo Tích Hội Thượng Phật, Bồ-tát

Ma-ha-tát. (3 lần)

KINH ĐẠI BẢO TÍCH - TẬP 3

PHÁP HỘI BỒ TÁT TẠNG - THỨ 12

PHẨM THÍ NGHIỆM BỒ-TÁT - THỨ BA

Bản in Chùa Viên Giác – đọc từ đầu trang 87 - 121

Này Xá Lợi Phất ! Bền chắc khó phá hoại nhẫn đến trong thì rời cấu uế ngoài thì khéo thanh tịnh như vậy, đó gọi là tín nguyện đầy đủ.

Lại này Xá Lợi Phất ! Bồ-đề tâm có tướng gì, mao gì?

Này Xá Lợi Phất ! Bồ-đề tâm đó không có lỗi lầm vì chẳng bị tất cả phiền não làm ô nhiễm.

Bồ-đề tâm ấy nối nhau chẳng tuyệt vì chẳng chứng quả trong

các thừa khác.

Bồ-đề tâm ấy bền chắc khó động chuyển vì chẳng bị dị luận nó lôi kéo lấn đoạt.

Bồ-đề tâm ấy chẳng thể phá hoại vì Thiên ma chẳng khuynh đảo được.

Bồ-đề tâm ấy thường hằng chẳng biến đổi vì là chỗ chứa hạp tư lương căn lành.

Bồ-đề tâm ấy chẳng lay động được vì quyết có thể độc chứng các Phật pháp.

Bồ-đề tâm ấy khéo an trụ vì khéo an trụ nơi bực Bồ-tát.

Bồ-đề tâm ấy chẳng gián đoạn vì chẳng bị các pháp khác đối trị.

Bồ-đề tâm ấy như kim cương vì khéo có thể xuyên suốt Phật pháp sâu xa.

Bồ-đề tâm ấy thắng thiện bình đẳng vì đối với các thứ dục giải của chúng sanh không gì chẳng đồng đều.

Bồ-đề tâm ấy tối thắng thanh tịnh vì tánh nó chẳng ô nhiễm.

Bồ-đề tâm ấy không có trần cấu vì phát sanh trí huệ sáng.

Bồ-đề tâm ấy rộng rãi vô ngại vì gồm nhận tánh tất cả chúng sanh.

Bồ-đề tâm ấy rộng lớn vô biên vì như hư không.

Bồ-đề tâm ấy không có chướng ngại vì khiến trí vô ngại đi khắp tất cả vô duyên đại bi chẳng đoạn tuyệt.

Bồ-đề tâm ấy đáng nên thân cận vì được hàng trí giả khen ngợi.

Bồ-đề tâm ấy dường như hạt giống vì có thể sanh tất cả các Phật pháp.

Bồ-đề tâm ấy nó hay gây dựng vì hay gây dựng tất cả sự hỷ lạc.

Bồ-đề tâm ấy phát sanh các nguyện vì do nơi giới thanh tịnh.

Bồ-đề tâm ấy khó xô diệt được vì do an trụ nơi nhẫn.

Bồ-đề tâm ấy chẳng bị chế phục vì do chánh tinh tiến.

Bồ-đề tâm ấy rất tột tịch tịnh vì y cứ tất cả đại thiên định.

Bồ-đề tâm ấy không có kém thiếu vì huệ tư lương khéo viên mãn.

Lại này Xá Lợi Phất ! Bồ-đề tâm ấy tức là căn bốn giới, định, huệ giải thoát và giải thoát tri kiến của đức Như Lai.

Bồ-đề tâm ấy lại là căn bốn thập lực tứ vô úy mười tám pháp bất cộng của đức Như Lai”.

Ngài Xá Lợi Phất thưa:

“Bồ-đề tâm ấy là nói vì tâm ấy dùng Bồ-đề làm sanh thể nên gọi là Bồ-đề tâm”.

Đức Phật phán:

“Đúng vậy. Này Xá Lợi Phất !

Vì chư đại Bồ-tát thành tựu tín nguyện Bồ-đề tâm nên gọi là Bồ-đề-tát-đoà, là Quảng Đại tát-đoà, là Cực Diệu tát-đoà, là Thắng Xuất Nhất Thiết Tam Giới tát-đoà.

Cũng gọi là thân nghiệp không lỗi, ngữ nghiệp không lỗi, ý nghiệp không lỗi, thân nghiệp thanh tịnh, ngữ nghiệp thanh tịnh, ý nghiệp thanh tịnh, thân nghiệp vô động, ngữ nghiệp vô động, ý nghiệp vô động.

Vì đại Bồ-tát có đủ các nghiệp thanh tịnh như vậy nên chẳng bị thiên ma và chúng ma quân phá rối, từ lúc ban đầu phát tâm Nhứt thiết trí, tu hành chánh hạnh, từng bực tăng thắng, thiện xảo phương tiện chẳng bị tất cả thế pháp ô nhiễm, có thể vì chúng sanh mà làm đại đạo sư, thắng đạo sư, phổ đạo sư, làm đuốc sáng lớn, nấc thang lớn, làm cầu, làm thuyền, làm người tế độ, làm bờ kia, làm nhà, làm người cứu, làm chỗ về chỗ đến.

Này Xá Lợi Phất ! Đại Bồ-tát phát tâm Nhứt thiết trí như vậy

thì ma và quân ma không khuynh động được”.

Đức Phật lại phán dạy ngài Xá Lợi Phất:

“Chư đại Bồ-tát do đủ tín nguyện thanh tịnh như vậy phát tâm Vô thượng Bồ-đề xong thì nhiều lòng tin thanh tịnh, thích thấy các bậc hiền thánh, ưa nghe chánh pháp, chẳng bỏn xẻn, mở rộng lòng và tay mà bố thí lớn, vui thích sự xả bỏ và sự bố thí đồng đều.

Đối với tất cả chúng sanh, lòng Bồ-tát không chướng ngại, không nhớ đục, không rối loạn, chẳng xen tạp.

Đối với nghiệp nhơn và nghiệp quả báo, lòng Bồ-tát rất phụng kính không nghi ngờ không lo lắng, biết pháp thiện ác quả báo chẳng hư mất, dầu gặp lúc nạn nguy đến tánh mạng

cũng chẳng sanh khởi điều ác, chẳng sát sanh trộm cướp tà dâm vọng ngữ ly gián ngữ ác ngữ ý ngữ tham nhiễm sân hận và ngu si tà kiến. Vì dứt nghiệp đạo bất thiện như vậy mà Bồ-tát phụng hành mười nghiệp đạo lành.

Do vì đủ lòng tin nên đối với các Sa-môn, Bà-la-môn chánh chí chánh hạnh đủ đức đủ giới, tâm Bồ-tát thuần thanh tịnh thành tựu pháp điều thuận, đầy đủ đa văn, siêng học hỏi tu chánh tác ý điều thiện tịch tịnh, gần gũi tịch diệt chẳng phát khởi tránh tụng sai trái những lời thô ác, khéo biết tín nguyện chẳng phải là chẳng khéo biết, tương ưng với thiện pháp, lìa xa ác pháp, chẳng cao ngạo bông bột, tánh rời lìa tháo động, tánh rời lìa lời thô ác, lời nói không phù tạp, giữ chánh niệm,

tâm an trụ nơi diệu định, khéo dứt gốc sanh tử chẳng trúng tên độc, rời bỏ gánh nặng vượt khỏi nghi ngờ lo lắng và thân sanh tử đời sau.

Đối với những thiện hữu tri thức như chư Phật Thế Tôn, đại Bồ-tát, Thanh Văn và Duyên Giác, khi đã biết rõ rồi thì thân cận kính ngưỡng thờ phụng.

Lại đem pháp thí nhiếp thọ tuyên thuyết diệu pháp chỉ dạy vui mừng. Những là nếu thật hành đàn-na thì được giàu có lớn, nếu thật hành thi-la thì được sanh lên trời hưởng lạc, nếu thích đa văn thì được trí huệ lớn, nếu tu thiền định thì rời hệ phược.

Lại mở bày nhiều thứ pháp thù thắng vi diệu thanh tịnh:

Đây là bố thí, đây là báo bố thí,

Đây là bôn xén, đây là báo bôn xén,
Đây là thi-la, đây là báo thi-la,
Đây là phạm giới, đây là báo phạm giới,
Đây là nhẫn nhục, đây là báo nhẫn nhục,
Đây là sân hận, đây là báo sân hận,
Đây là chánh cần, đây là báo chánh cần,
Đây là giải đãi, đây là báo giải đãi,
Đây là tịnh lự, đây là báo tịnh lự,
Đây là loạn tâm, đây là báo loạn tâm,
Đây là trí huệ, đây là báo trí huệ,
Đây là ác huệ, đây là báo ác huệ,
Đây là thân diệu hạnh, đây là báo thân diệu hạnh,

Đây là thân ác hạnh, đây là báo thân ác hạnh,

Đây là ngữ diệu hạnh, đây là báo ngữ diệu hạnh,

Đây là ngữ ác hạnh, đây là báo ngữ ác hạnh,

Đây là ý diệu hạnh, đây là báo ý diệu hạnh,

Đây là ý ác hạnh, đây là báo ý ác hạnh,

Đây là thiện đây là bất thiện,

Đây nên làm, đây chẳng nên làm,

Đây nếu được làm rồi thì được mãi mãi lợi ích an vui,

Đây nếu làm rồi thì mãi mãi bị khổ không lợi ích.

Này Xá Lợi Phất ! Vì hàng thiện hữu, hành giả tuyên thuyết những pháp như trên để được lợi mừng rồi, biết rõ người kham làm đại pháp khí thì liền khai thị pháp không thậm thâm vi

diệu, đó là pháp không, pháp vô tướng, pháp vô nguyên, pháp vô hành, pháp vô sanh, pháp vô khởi, pháp vô ngã, pháp không sát thủ, pháp không thọ mạng, pháp không chúng sanh.

Lại khai thị duyên khởi thậm thâm: đó là do vì đây có nên kia có, đây sanh nên kia sanh, vô minh làm duyên cho hành, hành làm duyên cho thức, thức làm duyên cho danh sắc, danh sắc làm duyên cho lục xứ, lục xứ làm duyên cho xúc, xúc làm duyên cho thọ, thọ làm duyên cho ái, ái làm duyên cho thủ, thủ làm duyên cho hữu, hữu làm duyên cho sanh, sanh làm duyên cho lão tử sầu than ưu khổ thân tâm nhiệt não, các thứ sanh khởi khởi thuần khổ to lớn như vậy.

Lại đây không nên kia không, đây diệt nên kia diệt, đó là vô

minh diệt nên hành diệt, hành diệt nên thức diệt, thức diệt nên danh sắc diệt, danh sắc diệt nên lục xứ diệt, lục xứ diệt nên xúc diệt, xúc diệt nên thọ diệt, thọ diệt nên ái diệt, ái diệt nên thủ diệt, thủ diệt nên hữu diệt, hữu diệt nên sanh diệt, sanh diệt nên lão tử diệt nhĩ đến sàu thán ưu khổ thân tâm nhiệt nã, các thứ sanh khởi khối thuần khổ to lớn diệt.

Này Xá Lợi Phất ! Lại nên diễn nói trong ấy không có một pháp nào là có thể được có mà diệt được. Tại sao?

Vì các pháp kia đều từ như duyên sanh không có chủ tế không có tác giả không có thọ giả theo như duyên chuyển đổi.

Lại cũng không có một pháp nào lưu chuyển xoay vần, cũng không chuyển vận theo. Chỉ do vì si vọng mà giả lập ba cõi

theo phiền não khổ mà lưu chuyển, chỉ là giả đặt để. Lúc hành giả như thiết quán sát si vọng, không có một pháp nào có thể tạo ra pháp khác, trong ấy không có tác giả vì tác giả bất khả đắc, nhân đến không có một pháp lưu chuyển xoay vần vì lưu chuyển bất khả đắc vậy.

Này Xá Lợi Phất ! Hành giả nếu nghe pháp thậm thâm như vậy rồi mà không nghi không lo, khéo nhập vào tánh vô chướng ngại của các pháp, thì hành giả này chẳng chấp trước nơi sắc uẩn, chẳng trước nơi thọ tướng hành thức uẩn, chẳng trước nhãn sắc và nhãn thức, chẳng trước nhĩ thanh, tỷ hương, thiệt vị, thân xúc, ý pháp và nhĩ thức, tỷ thức, thiệt thức, thân thức, ý thức, vì tất cả đều bất khả đắc vậy.

Lại này Xá Lợi Phất ! Đại Bồ-tát tin thọ pháp tánh không như vậy rồi thì chẳng thôi thất sự thấy Phật nghe Pháp và phụng Tăng. Đời đời sanh ra nơi đâu đều chẳng rời sự thấy Phật, nghe Pháp và phụng Tăng, mà sanh ra trước chỗ đức Phật chuyên cần tinh tiến chí cầu pháp lành.

Người ấy an trụ chánh cần rồi chẳng luyến ở nhà với nam nữ quyến thuộc tô tử và tài sản.

Người này chẳng bị dâm dục làm phiền nhiễu, ở đời hiện tại mau bỏ sự lạc thú của tuổi trẻ, dùng lòng tịnh tín ở trong Phật pháp mà xuất gia nhập đạo.

Sau khi xuất gia được các bậc thiện tri thức thầy lành bạn lành, tư duy lành, tín nguyện lành.

Do vì tín nguyện lành nên khéo nghe học chánh pháp kiên quyết tu hành, chẳng phải chỉ có ngôn thuyết là trọn đủ.

Người này giác huệ thành tựu ưa thích học hỏi nhiều không chán đủ. Dùng tâm vô nhiễm đem pháp đã được nghe mà giảng nói cho người.

Đối với lợi dưỡng danh dự cung kính không có lòng hy vọng. Chẳng bao giờ bỏ chánh nghĩa mà vọng thuyết pháp. Đúng như pháp đã nghe, đúng như pháp đã an trụ mà giảng thuyết. Đối với chúng nghe pháp thì sanh lòng đại từ. Đối với chúng sanh thì sanh lòng đại bi.

Này Xá Lợi Phất ! Hành giả vì có đa văn trí huệ như vậy nên chẳng đoái thân mạng thiếu dục tri túc tịch tịnh thơ thới, để

cung cấp dễ nuôi, thường thích vắng lặng rảnh rang suy gẫm ý nghĩa chánh pháp đã được học.

Y theo thiệt nghĩa mà chẳng theo văn.

Người này làm chỗ y chỉ cho Trời, Người, A-lu-la v.v...
Chẳng chuyên vì mình mà vì các chúng sanh cầu đại thừa như là Phật trí, vô đẳng trí, vô đẳng đẳng trí, thẳng xuất Tam giới trí.

Này Xá Lợi Phất ! Ta nói người ấy được pháp chẳng phóng dật đệ nhất.

Này Xá Lợi Phất ! Thế nào gọi là pháp chẳng phóng dật?

Đó là các căn tịch tịnh.

Những gì là các căn tịch tịnh?

Đó là mắt thấy sắc chẳng lấy tướng mạo, như thiệt biết rõ sắc say đắm, sắc họa hoạn và sắc xuất ly. Như vậy, tai nghe tiếng, mũi ngửi hương, lưỡi nếm vị, thân giác xúc, ý biết pháp chẳng lấy tướng mạo, như thiệt biết rõ pháp say đắm pháp họa hoạn và pháp xuất ly.

Này Xá Lợi Phất ! Đó gọi là tâm chẳng phóng dật.

Lại chẳng phóng dật là điều phục tự tâm khéo hộ tâm người trừ lòng thích phiền não mà thích chánh pháp.

Chẳng mong khởi quan niệm tham dục, sân hận, tàn hại.

Chẳng phát khởi ba căn bất thiện, tham, sân và si.

Chẳng phát khởi thân ác hạnh, ngữ ác hạnh và ý ác hạnh.

Chẳng phát khởi tác ý chẳng đúng lý.

Chẳng phát khởi tất cả pháp ác bất thiện. Đây thì gọi là chẳng phóng dật vậy.

Này Xá Lợi Phất ! Chư đại Bồ-tát ấy đã chẳng phóng dật, siêng tu tập, tác ý đúng pháp, nếu pháp là có thì biết có đúng thiệt. Nếu pháp là không có thì biết đúng thiệt là không có. Quán sát trong ấy những gì là có, những gì là không có, liền dùng sức trí huệ liền biết đúng thiệt.

Nếu chánh tu tập thì thánh giải thoát có. Nếu tà tu tập thì thánh giải thoát không có.

Không nghiệp báo đó, đây là có. Có nghiệp báo đó, đây là không có. Lại nữa, nhãn là có, còn có nhãn là không có. Nhãn đến ý là có, còn có ý là không có.

Lại nữa, sắc là pháp vô thường khổ biến dị, đây là có. Còn sắc là thường trụ chẳng biến chẳng hoại, đây là không có. Nhẫn đến thọ tướng hành và thức vô thường khổ biến dị, đây là có. Còn thọ tướng hành và thức thường trụ chẳng biến chẳng hoại, đây là không có.

Lại nữa, vô minh làm duyên thì có các hành. Nếu không vô minh thì các hành là không có. Nhẫn đến dùng sanh làm duyên thì có lão tử. Nếu không có sanh thì lão tử là không có.

Lại nữa, bố thí cảm giàu có, đây là có. Còn bố thí cảm bần cùng, đây là không có.

Trì giới sanh thiên, đây là có. Còn phạm giới sanh thiên, đây là không có.

Chánh văn sanh đại trí huệ, đây là có. Các ác huệ mà hay sanh đại trí huệ, đây là không có.

Tu chánh định rời lìa hệ phược, đây là có. Tu chánh định mà bị hệ phược, đây là không có.

Lại nếu tác ý đúng lý mà có hệ phược và tác ý chẳng đúng lý mà rời hệ phược thì cả hai đều không có.

Nếu chư Bồ-tát phát khởi chánh cần thì có Bồ-đề, nếu phát khởi giải đãi thì không có Bồ-đề.

Nếu không kiêu mạn xuất gia thọ ký đây gọi là có, nếu kiêu mạn thì không có tịch diệt.

Lại khắp tất cả chỗ tánh không, đây là có. Khắp tất cả chỗ có ngã, sát thủ, chúng sanh, thọ mạng, trượng phu, v.v... đây là

không có.

Này Xá Lợi Phất ! Nếu chư đại Bồ-tát thật hành chẳng phóng dật, có thể khéo tu tập, tác ý đúng lý, người trí thế gian đồng biết là có thì thi thiết là có, người trí thế gian đồng biết là không có thì thi thiết là không có.

Này Xá Lợi Phất ! Nếu quyết định nói có thì chẳng phải chánh liễu tri, nếu quyết định nói không có cũng gọi là chẳng phải chánh liễu tri. Tại sao? Vì thiệt nghĩa được chư Phật Thế Tôn tuyên nói, có thể liền hiểu rõ được.

Này Xá Lợi Phất ! Chư Phật Thế Tôn đủ sức đại trí tổng nhiếp các pháp đặt trong bốn thứ ô-đà-nam.

Những gì là bốn thứ?

Đó là tất cả hành vô thường, tất cả hành khổ, tất cả pháp vô ngã, Niết-bàn tịch diệt.

Này Xá Lợi Phất ! Tất cả hành vô thường được diễn nói, đó là đức Như Lai vì các chúng sanh quan niệm thường còn mà dứt trừ quan niệm thường còn của họ.

Tất cả hành khổ được diễn nói, đó là đức Như Lai vì các chúng sanh quan niệm vui mà dứt trừ quan niệm vui của họ.

Tất cả pháp vô ngã được diễn nói, đó là đức Như Lai vì các chúng sanh quan niệm ngã mà dứt trừ quan niệm ngã của họ.

Pháp Niết-bàn tịch diệt được diễn nói, đó là đức Như Lai vì các chúng sanh hữu sở đắc điên đảo mà dứt trừ tâm hữu sở đắc điên đảo của họ.

Này Xá Lợi Phất ! Chư đại Bồ-tát ấy nếu nghe đức Như Lai nói tất cả hành vô thường thì có thể nhập vào rốt ráo vô thường. Nếu có nghe tất cả hành khổ thì có thể phát khởi tâm chán lìa mong muốn. Nếu có nghe tất cả pháp vô ngã thì có thể tu tập pháp môn chánh định diệu giải thoát. Nếu có nghe nói tịch diệt Niết-bàn thì có thể tu tập chánh định vô tướng mà chẳng phi thời nhập vào chơn tế.

Này Xá Lợi Phất ! Nếu chư đại Bồ-tát khéo tu tập được pháp như vậy thì trọn chẳng thối thất tất cả pháp lành và mau viên mãn tất cả Phật pháp”.

PHÁP HỘI BỒ-TÁT TẠNG

PHẨM NHƯ LAI BẤT-TƯ-NGHỊ TÁNH THỨ TƯ

Lúc bấy giờ đức Phật bảo ngài Xá Lợi Phất:

“Chư đại Bồ-tát ấy khéo an trụ nơi đức tin thanh-tịnh như vậy rồi, lại có thể tín thọ mười thứ pháp bất-tư-nghị của đức Như Lai Chánh Biến Tri, phụng trì kỹ lưỡng thanh-tịnh không lầm, không nghĩ, chẳng phân biệt sai khác, lại càng hơn hở rất vui mừng phát ý tưởng cho là hy hữu lạ lùng.

Những gì gọi là mười pháp bất-tư-nghị của Như Lai?

Này Xá Lợi Phất !

Một là tín thọ thân Như Lai bất-tư-nghị.

Hai là tín thọ âm thanh Như Lai bất-tư-nghị.

Ba là tín thọ trí Như Lai bất-tư-nghị.

Bốn là tín thọ quang minh Như Lai bất-tư-nghị.

Năm là tín thọ thi la và chánh định Như Lai bất-tư-nghị.

Sáu là tín thọ thần thông Như Lai bất-tư-nghị.

Bảy là tín thọ lực Như Lai bất-tư-nghị.

Tám là tín thọ vô-úy Như Lai bất-tư-nghị.

Chín là tín thọ đại bi Như Lai bất-tư-nghị.

Mười là tín thọ Phật pháp bất cộng Như Lai bất-tư-nghị.

Đó gọi là mười thứ pháp bất-tư-nghị.

Nếu có đại Bồ-tát vì cầu pháp mà phát khởi chánh cần chẳng
khiếp chẳng thối chẳng bỏ rời mà phát tâm như vậy:

Nay tôi chưa được pháp bất-tư-nghị thà khiến gió chuyển xoay thân tôi da thịt gân xương thọ khổ não lớn, hoặc lại máu thịt khô kiệt, chớ tâm tôi vẫn siêng tu tinh tiến không tạm bỏ giữa chừng.

Này Xá Lợi Phất ! Chư đại Bồ-tát đã được tín giải nếu nghe mười thứ pháp bất-tư-nghị của Như Lai như vậy thì tín thọ phụng trì kỹ lưỡng thanh-tịnh không nghi lại càng hơn hờ rất vui mừng phát sanh tướng nghĩ là hy hữu lạ lùng”.

Đức Thế Tôn muốn tuyên lại nghĩa ấy mà nói kệ rằng:

Thân Phật bất-tư-nghị

Là pháp thân hiển hiện

Không tướng chẳng thấy được

Chỉ Phật tử tin được
Các chúng sanh nhiều loài
Âm thanh bất-tư-nghị
Theo tiếng mà thuyết pháp
Tin cảnh giới chư Phật
Tất cả loài quần sanh
Ba đời căn tánh khác
Phật đều biết rõ cả
Tin là bất-tư-nghị
Chư Phật vô biên quang
Quang minh chẳng nghĩ bàn
Chiếu khắp mười phương cõi

Vô biên biển Phật độ
Phật giới luật siêu đời
Chẳng y chỉ thế pháp
Thần túc bất-tư-nghị
Bồ-tát tín thọ được
Chúng sanh chẳng biết được
Cảnh giới của Như Lai
Như Lai thường tại định
Giải thoát bất-tư-nghị
Pháp-giới chẳng tạp nhau
Chỉ Phật lực biết được
Các trí lực của Phật

Dường như-không vô biên

Vì lợi một chúng sanh

Mà trụ vô biên kiếp

Khiến họ được điều phục

Đại bi tâm như vậy

Tất cả các quần sanh

Nhiều thứ pháp vấn nạn

Một tiếng làm vui hiểu

Vô-úy bất-tư-nghị

Thành Nhưt thiết chủng trí

Thấy rõ tất cả pháp

Và Phật pháp bất cộng

**Phật trí đều thấy cả
Tất cả pháp chư Phật
Khó nghĩ bàn như vậy
Có ai kính tin được
Là khéo trụ đức tin.**

Này Xá Lợi Phất ! Thế nào là đại Bồ-tát đối với thân Như Lai bất-tư-nghị mà tin thọ phụng trì kỹ lưỡng, thanh-tịnh không nghi ngờ, lại càng hơn hở rất vui mừng, phát sanh tưởng nghĩ là hy hữu lạ lùng?

Này Xá Lợi Phất ! Thân Như Lai dứt hẳn tất cả pháp ác bất thiện. Tại sao?

Vì hay thành tựu tất cả các pháp lành vi diệu.

Thân Như Lai xa rời tất cả mũi dãi đàm nhớt mủ máu, đại tiện tiểu tiện như uế. Tại sao? Vì từ lâu xa đức Như Lai đã giải thoát tất cả xương thịt gân mạch.

Thân Như Lai tự tánh sạch sẽ. Tại sao?

Vì từ lâu xa đức Như Lai đã rời lìa tất cả phiền não cấu uế.

Thân Như Lai hơn hẳn thế gian. Tại sao?

Vì chẳng bị thế pháp ô nhiễm.

Thân Như Lai là vô lượng công đức, từ lâu đã chứa hạp tư lương phước trí. Là chỗ y chỉ huệ mạng của tất cả chúng sanh.

Thân Như Lai là chỗ huân tu vô lượng giới thanh tịnh, là chỗ huân tu của vô lượng chánh định, vô lượng huệ và giải thoát, tri-kiến giải thoát.

Thân Như Lai là chỗ nghiêm sức của các bông hoa công đức.

Thân Như Lai như hình tượng vi diệu trong gương sạch, như bóng trăng tròn sáng trong nước trong, và chói sáng như ánh nắng.

Thân Như Lai chẳng thể nghĩ bàn đồng với hư-không giới tốt cả pháp-giới tánh.

Thân Như Lai thanh-tịnh không ô nhiễm rời xa tất cả những uế trược ô nhiễm.

Thân Như Lai tức là vô-vi rời xa tất cả những tướng hữu-vi.

Thân Như Lai là thân hư-không, là thân vô đẳng, là thân vô đẳng đẳng, là thân mà tất cả ba cõi đều không so sánh bằng được, là thân không ví dụ được, là thân không gì tương tự.

Thân Như Lai thanh-tịnh không cấu nhơ, rời lìa phiền não, tự tánh trong suốt.

Lại này Xá Lợi Phất ! Thân Như Lai chẳng thể lấy tiền-tế để cầu, chẳng thể lấy hậu-tế để cầu, chẳng thể lấy hiện tại để cầu, chẳng thể lấy dòng họ chỗ đang sanh để cầu.

Thân Như Lai chẳng thể lấy sắc để cầu, chẳng thể lấy tướng để cầu, chẳng thể lấy đẹp tốt để cầu.

Thân Như Lai chẳng thể lấy tâm để cầu, chẳng thể lấy ý để cầu, chẳng thể lấy thức để cầu.

Thân Như Lai chẳng thể lấy sự thấy để cầu, chẳng thể lấy sự nghe để cầu, chẳng thể lấy sự tưởng nhớ để cầu, chẳng thể lấy sự biết rõ để cầu.

Thân Như Lai chẳng thể lấy uẩn để cầu, chẳng thể lấy xứ để cầu, chẳng thể lấy giới để cầu.

Thân Như Lai chẳng thể lấy sanh để cầu, chẳng thể lấy trụ để cầu, chẳng thể lấy hoại diệt để cầu.

Thân Như Lai chẳng thể lấy thủ để cầu, chẳng thể lấy xả để cầu, chẳng thể lấy xuất ly để cầu, chẳng thể lấy hành để cầu.

Thân Như Lai chẳng thể lấy hiển sắc để cầu, chẳng thể lấy tướng mạo để cầu, chẳng thể lấy hình sắc để cầu, chẳng thể lấy đến để cầu, chẳng thể lấy đi để cầu.

Thân Như Lai chẳng thể lấy tác-ý tịnh giới để cầu, chẳng thể lấy tác-ý đảnh quán để cầu, chẳng thể lấy tác-ý chánh huệ để cầu, chẳng thể lấy tác-ý giải thoát để cầu, chẳng thể lấy tác-ý tri-

kiến giải thoát để cầu.

Thân Như Lai chẳng thể lấy hữu tướng để cầu, chẳng thể lấy vô-tướng để cầu, chẳng thể lấy các pháp tướng để cầu.

Thân Như Lai chẳng thể lấy lực tăng ích để cầu, chẳng thể lấy vô-úy tăng ích để cầu, chẳng thể lấy vô-ngại biện tăng ích để cầu, chẳng thể lấy thần thông tăng ích để cầu, chẳng thể lấy đại bi tăng ích để cầu, chẳng thể lấy bất cộng Phật pháp tăng ích để cầu.

Này Xá Lợi Phất ! Đại Bồ-tát muốn cầu thân Như Lai thì phải như huyễn, như hóa, như trăng trong nước, tự tánh như vậy mà cầu thân Như Lai.

Này Xá Lợi Phất ! Thân Như Lai là thân không giải thoát, vô-

tướng giải thoát và vô-nguyên giải thoát, là thân không biến dị, là thân không động không hoại, là thân không phân biệt, là thân không y chỉ, là thân không tư lự.

Thân Như Lai là thân an trụ thiện trụ được chẳng biến động.

Thân Như Lai là thân tự tánh sắc không có sắc, là thân tự tánh thọ không có thọ, là thân tự tánh tướng không có tướng, là thân tự tánh hành không có hành, là thân tự tánh thức không có thức.

Thân Như Lai là thân không có tứ-đại vô-hữu vô-sanh, là pháp thân hy hữu.

Thân Như Lai chẳng phải cảnh của nhãn, nó chẳng ở trong sắc cũng chẳng ở ngoài; chẳng y cứ nơi nhĩ, chẳng ở trong thanh

cũng chẳng ở ngoài; chẳng phải tử biết được, chẳng ở trong hương cũng chẳng ở ngoài; chẳng phải thiết hiển hiện được, chẳng ở trong vị cũng chẳng ở ngoài; chẳng hiệp với thân, chẳng ở trong xúc cũng chẳng ở ngoài.

Thân Như Lai chẳng y cứ nơi tâm để chuyển, chẳng y cứ nơi ý để chuyển, chẳng y cứ nơi thức để chuyển, thường an trụ bất động, chẳng phải là xoay về cũng chẳng chuyển theo.

Này Xá Lợi Phất ! Thân Như Lai lượng đồng hư-không, tột pháp-giới, tận hư-không giới.

Này Xá Lợi Phất ! Đó gọi là thân Như Lai bất-tư-nghị đệ nhất.

Chư đại Bồ-tát ấy nghe thân Như Lai bất-tư-nghị như hư-

không rời, tin nhận vâng thờ thanh-tịnh không nghi, càng thêm hơn hở vui mừng, phát ý tưởng rất hy kỳ.

Đức Thế Tôn muốn tuyên lại nghĩa ấy mà nói kệ rằng:

Câu-chi na-do kiếp

Hành vô lượng hạnh lớn

Khéo sạch thân ba nghiệp

Được thân Phật vô đấng

Từ tâm khắp mười phương

Khởi đại bi bố thí

Thường rời sự tà dâm

Được thân thắng hư-không

Nơi Thế Tôn phước điền

Phật tử rộng cúng dường
Xả thí y phục quý
Như vô lượng hằng sa
Phụng trì giới thanh tịnh
Như trâu ly giữ đuôi
Dầu thân bị đập nát
Đại nhẫn đối oán thù
Tinh tiến ba-la-mật
Tu hành tốt khổ nhọc
Phát thệ nguyện rộng lớn
Cầu thân Phật thường trụ
Thích quán các định cảnh

Thích trí huệ phương tiện
Thích quán pháp-giới tánh
Nguyện thân đồng pháp-giới
Nơi Phật tu hành rồi
Thành diệu giác vô đẳng
Được thân hư-không lớn
Trắng trong rời bụi nhơ
Tánh không không-ngã hơn
Vô-tướng chẳng nói được
Chứng thân Như Lai này
Quá cảnh giới của nhãn
Ý tịnh rời sắc thân

Bổn không không khởi tác
Người thấy thân chơn như
Thì thấy mười phương Phật
Như các thứ ảo thuật
Hóa voi ngựa người cuồng
Phỉnh gạt kẻ ngu khờ
Như vậy xem mười phương
Vô lượng Phật ba đời
Đồng ở thân pháp tánh
Hu-không vô đẳng đẳng
Pháp-giới tột thanh tịnh.

Như vậy, này Xá Lợi Phất ! Đó gọi là thân Như Lai bất-tư-

ngợi. Đại Bồ-tát tin nhận vâng thờ thanh-tịnh không nghi, càng thêm hơn hở vui mừng, phát ý tưởng hy kỳ.

Lúc đó đức Phật bảo ngài Xá Lợi Phất:

“Thế nào là đại Bồ-tát ở nơi âm thanh Như Lai bất-tư-nghi tin nhận vâng theo thanh-tịnh không nghi, lại càng hơn hở vui mừng phát ý tưởng hy kỳ.

Này Xá Lợi Phất ! Đức Như Lai xuất thế thương xót các chúng sanh nên diễn bày chánh pháp để giáo hóa.

Âm thanh của đức Phật phát ra vừa bằng với chúng hội, vì do nơi sức chúng sanh được điều phục.

Âm thanh của Như Lai khắp cả vô lượng thế giới mười phương, vì làm cho lòng chúng sanh hoan hỷ.

Này Xá Lợi Phất ! Nhưng chư Như Lai phát ra âm thanh đều khắp cả thế giới mà chẳng nghĩ là ta vì chúng Tỳ-kheo thuyết pháp, vì chúng Tỳ-kheo-ni thuyết pháp, vì chúng Ưu-bà-tắc thuyết pháp, vì chúng Ưu-bà-di thuyết pháp, vì chúng Bà-la-môn, chúng Sát-đế-lợi, chúng Trưởng-giả, chúng chư Thiên, chúng Phạm-thiên, v.v... thuyết pháp.

Như Lai cũng chẳng nghĩ rằng nay ta diễn nói kệ kinh, tụng tụng, thọ ký, kệ tụng, tụng thuyết, duyên khởi, bốn sự, bốn sanh, phương quảng, vị tầng hữu, thí dụ, luận nghị. Với mười hai phần giáo như vậy, đức Như Lai chưa bao giờ nghĩ là vì chúng mà diễn bày.

Này Xá Lợi Phất ! Đức Như Lai tùy theo các chúng nhóm họp

đến, đó là chúng Tỳ-kheo nhẫn đến chúng Phạm-thiên, như các môn chánh cần mà họ đã được nghe, mà vì họ thuyết pháp. Vì thích nghe pháp nên các chúng sanh ấy đều riêng tự cho được nghe tiếng nói pháp từ miệng đức Phật phát ra. Nhưng tiếng nói pháp ấy đối với các loại ngôn từ của họ nói đều không chướng ngại, họ đều riêng hiểu biết nơi pháp mà họ được rõ. Đây thì gọi là âm thanh chẳng thể nghĩ bàn được.

Này Xá Lợi Phất ! Chư Phật Như Lai do phước thọ trước mà cảm quả báo âm thanh có vô lượng tướng.

Những là âm thanh hiền từ, âm thanh vừa ý,
âm thanh vui lòng, âm thanh thanh tịnh,
âm thanh ly cấu, âm thanh mỹ diệu,

âm thanh thích nghe, âm thanh rành rẽ,
âm thanh chẳng cứng chẳng rít,
âm thanh làm cho thân tâm vui đẹp thơ thới,
âm thanh làm cho tâm hớn hỏ,
âm thanh làm cho tâm vui mừng,
âm thanh phát khởi hỷ lạc, âm thanh dễ hiểu,
âm thanh dễ biết, âm thanh chánh trực,
âm thanh khả ái, âm thanh khả hỷ,
âm thanh mừng rỡ, âm thanh đẹp ý,
âm thanh sư tử hống, âm thanh sấm nổ lớn,
âm thanh biển vang lớn,
âm thanh Khẩn-na-la Thần ca ngâm,

âm thanh ca-lăng-tần-già kêu hát,
âm thanh Phạm-thiên, âm thanh trống trời,
âm thanh cát tường, âm thanh nhu nhuyến,
âm thanh hiển xướng, âm thanh sâu xa như sấm to,
âm thanh tất cả chúng sanh các căn đều mừng,
âm thanh vừa xứng tất cả chúng hội,
âm thanh thành tựu tất cả tướng vi diệu.

Này Xá Lợi Phất ! Âm thanh của Như Lai đầy đủ những công đức thù thắng như vậy, và còn vô lượng vô biên công đức trang nghiêm. Đây gọi là âm thanh bất-tư-nghị thứ hai của đức Như Lai.

Chư đại Bồ-tát ấy nghe âm thanh bất-tư-nghị của đức Như

Lai đầy đủ vô lượng công đức thù thắng tin nhận vâng thờ thanh-tịnh không nghi, càng thêm hơn hở vui mừng, phát ý tưởng hy kỳ”.

Đức Thế Tôn muốn tuyên lại nghĩa ấy mà nói kệ rằng:

Đức Phật phát diệu âm

Gọi là phạm âm thanh

Do pháp này đầy đủ

Khiến Phạm-thiên vui mừng

Đức Phật diễn diệu âm

Từ đại bi phát ra

Tương ưng với đức từ

Cũng tương ưng hỉ xả

Âm thanh đầy đủ ấy
Tắt lửa tham chướng sanh
Dứt trừ độc giận thù
Phá vỡ những si tối
Giả sử châu Diêm Phù
Có vô lượng tiếng người
Dầu được nghe khắp cả
Vẫn chẳng ngộ giải thoát
Tiếng thiên địa hư-không
Nghe chẳng tỏ cũng vậy
Nếu nghe tiếng của Phật
Chắc chúng được Niết-bàn

Loài hai chân, bốn chân
Nhiều chân và không chân
Đều đồng tiếng với họ
Cho họ rõ thiện ác
Trong đại thiên thế giới
Âm thanh thượng trung hạ
Theo các loại âm thanh
Giáo hóa chúng giải thoát
Diễn tiếng vô phân biệt
Không trói không nhiếp thọ
Tại định nói chơn đế
Người nghe hết phiền não

Vô biên chúng sanh nghe
Âm thanh Phật Pháp Tăng
Và thí giới văn nhân
Âm thanh Phật như vậy
Tiếng Phật không hạn lượng
Thanh trí đều vô biên
Tin chắc âm thanh Phật
Chỉ trí huệ Bồ-tát.

Đức Phật lại bảo ngài Xá Lợi Phất:

“Thế nào là đại Bồ-tát đối với đại trí bất-tư-nghị của đức Như Lai mà tin nhận vâng thờ thanh-tịnh không nghi, càng thêm hơn hở vui mừng, phát ý tưởng hy kỳ?”

Này Xá Lợi Phất ! Trí thấy biết vô-ngại của đức Như Lai chẳng thể nghĩ bàn, ở trong tất cả pháp y cứ nơi đó mà phát khởi. Chư đại Bồ-tát thì tin thọ vâng thờ được, càng thêm hơn hở vui mừng phát ý tưởng hy kỳ.

Này Xá Lợi Phất ! Đức Như Lai vì phát sanh tín tâm nên y cứ nơi Như Lai trí ba-la-mật đa mà rộng nói những ví dụ. Những người có trí bèn được hiểu biết.

Này Xá Lợi Phất ! Giả sử có người đem tất cả thảo mộc cây nhánh gốc lá của trong những thế giới số bằng cát sông Hằng chất lại thành một đồng lớn rồi đốt cháy thành than đen. Đem hết số than đen ấy đổ vào trong biển của hằng sa thế giới. Sau đó trăm ngàn năm mới lấy đem mài tất cả thành nước mực.

Này Xá Lợi Phất ! Trí thấy biết vô-ngại của đức Như Lai thành tựu, lấy một giọt nước mực trong biển lớn ấy, do sức trí thấy biết nên phân tích biết rõ ràng đó là do cây hay nhánh lá hoa quả, v.v... trong thế giới ấy làm thành.

Tại sao? Vì đức Như Lai khéo thông đạt pháp-giới nên biết rõ được giọt mực ấy từ cây lá trong thế giới ấy làm thành.

Theo thứ đệ như vậy nhĩ đến nói rộng ra.

Này Xá Lợi Phất ! Đó gọi là đức Như Lai Chánh Biến Tri có đủ sức đại thần thông như vậy, có đủ sức đại oai đức như vậy, có đủ sức đại tông thế như vậy.

Thế nên có thiện nam thiện nữ đối với trí thấy biết rộng lớn của đức Như Lai mà tin nhận thanh tịnh, lại sanh lòng ái kính

đối với đức Phật, thì căn lành của thiện nam, thiện nữ ấy chẳng có ngần mé, họ mau hết khổ tế.

Tại sao? Vì đức Như Lai khéo thông đạt pháp-giới. Do vì thông đạt nên nếu có chúng sanh nào đối với đức Như Lai mà phát khởi chút căn lành thì mãi đến lúc hết khổ tế, căn lành ấy vẫn chẳng hư hoại.

Này Xá Lợi Phất ! Nay Ta sẽ vì ông mà nói ví dụ nữa. Khiến cho người trí do đây mà hiểu nghĩa.

Ví như có nam tử sống trăm tuổi. Người này tán chia một đầu sợi lông ra làm một trăm năm mươi phần, rồi lấy một phần lông thấm một giọt nước đem đến chỗ ta mà nói rằng:

Xin gởi giọt nước này cho Ngài, sau đây nếu tôi cần dùng xin

Ngài ban lại cho tôi.

Đức Như Lai nhận giọt nước ấy đem đổ trong sông Hằng, nước sông Hằng hòa lẫn cuốn chảy thẳng đến biển lớn. Sau đó trăm năm, người ấy đến xin ta trả lại giọt nước đã gởi.

Này Xá Lợi Phất ! Đức Như Lai thành tựu trí thấy biết chẳng thể nghĩ bàn. Do trí này mà đức Như Lai thấy biết giọt nước ấy ở trong biển lớn, bèn lấy một phần lông đến trong biển lớn thấm giọt nước ấy để trao lại cho người gởi.

Này Xá Lợi Phất ! Ví dụ ấy có ý nghĩa gì?

Đó là chúng sanh đã từng đem một giọt nước nhỏ căn lành gởi vào tay phước điền của Như Lai thì còn mãi chẳng mất.

Như vậy, này Xá Lợi Phất ! Nếu có thiện nam thiện nữ đối

với trí bất-tư-nghị của đức Như Lai mà tin nhận thanh-tịnh sanh lòng ái kính. Vì tưởng niệm đức Như Lai mà cúng dường nhiều thứ, lại đem hoa đẹp rải lên dâng cúng. Căn lành của người này không ai biết được ngăn mé, mau hết khổ tế.

Tại sao? Vì đức Như Lai khéo thông đạt pháp-giới, nên có ai phát khởi một tâm niệm lành đối với đức Như Lai thì cùng tận khổ tế vẫn chẳng hư hoại”.

Bấy giờ Trưởng-giả Xá Lợi Phất bạch đức Phật rằng:

“Bạch đức Thế Tôn ! Trí bất-tư-nghị của đức Như Lai có phải rời thức mà chuyển chẳng?”

Đức Phật phán: “Không phải”.

Ngài Xá Lợi Phất lại bạch:

“Bạch đức Thế Tôn ! Nếu như vậy thì thế nào là trí và thế nào là thức?”

Đức Phật phán:

“Nầy Xá Lợi Phất ! Có bốn thứ thức trụ. Vì thức y cứ nơi đó mà an trụ nên gọi là thức trụ.

Một là sắc thức trụ, thức duyên nơi sắc, thức trụ trong sắc, do đó mà sanh ưa thích trụ trước càng thêm lớn mạnh vững chắc rộng lớn.

Hai là thọ thức trụ, thức duyên nơi thọ, thức trụ trong thọ, do đó mà sanh ưa thích trụ trước càng thêm lớn mạnh vững chắc rộng lớn.

Ba là tưởng thức trụ, thức duyên nơi tưởng, thức trụ trong

tướng, do đó mà sanh ưa thích trụ trước càng thêm lớn mạnh vững chắc rộng lớn.

Bốn là hành thức trụ, thức duyên nơi hành, thức trụ trong hành, do đó mà sanh ưa thích trụ trước càng thêm lớn mạnh vững chắc rộng lớn.

Những tướng như vậy gọi đó là thức.

Lại lấy những gì gọi đó là trí? Đó là chẳng trụ trong năm thọ uẩn mà tỏ thấu thức uẩn thì gọi là trí.

Lại này Xá Lợi Phất ! Gọi là thức, đó là hay rõ biết địa đại-chúng, thủy đại-chúng, hỏa đại-chúng và phong đại-chúng thì gọi là thức. Gọi là trí, đó là chẳng trụ trong bốn đại-chúng khéo thông đạt được pháp-giới của thức mà chẳng xen tạp nhau thì

gọi là trí.

Lại này Xá Lợi Phất ! Gọi là thức, đó là hay rõ biết sắc được biết của nhãn, thanh được biết của nhĩ, hương được biết của tỷ, vị được biết của thiệt, xúc được biết của thân và pháp được biết của ý thì gọi là thức.

Gọi là trí, đó là nơi trong tịch tịnh chẳng đi nơi ngoài chỉ y nơi trí, chẳng ở nơi một pháp nào mà sanh phân biệt và các thứ phân biệt thì gọi là trí.

Lại này Xá Lợi Phất ! Theo cảnh giới mà sanh thì gọi là thức, theo tác-ý mà sanh thì gọi là thức, theo phân biệt mà sanh thì gọi là thức. Còn không lấy không nắm, không có sở duyên, không chỗ rõ biết, không có phân biệt thì gọi là trí.

Lại này Xá Lợi Phất ! Gọi là thức, đó là trụ nơi pháp hữu-vi. Tại sao? Vì trong pháp vô-vi, thức không hiện hành được. Nếu rõ thấu được pháp vô-vi thì gọi là trí.

Lại này Xá Lợi Phất ! Trụ nơi sanh diệt thì gọi là thức. Không sanh không diệt không có chỗ trụ thì gọi là trí.

Này Xá Lợi Phất ! Các hành tướng như vậy, hoặc là thức hoặc là trí, đó gọi là đại trí bất-tư-nghị thứ ba của đức Như Lai.

Nếu chư đại Bồ-tát nghe đại trí bất-tư-nghị không chướng không ngại trong tất cả pháp y đó mà sanh khởi như vậy liền tin nhận vâng thờ thanh-tịnh không nghi, càng thêm hơn hỷ vui mừng, phát ý tưởng hy kỳ”.

Đức Thế Tôn muốn tuyên lại nghĩa ấy mà nói kệ rằng:

Vô lượng hằng-sa côi
Cây cỏ lá bông trái
Đều đốt thành tro mục
Ức năm mài nơi biển
Thập lực trí sâu diệu
Lấy một giọt bảo rành
Biết rõ cây côi nào
Mài thành giọt mục này
Đem trần thủy mười phương
Trình bày trước Như Lai
Trí Phật đồng hư-không
Biết khắp không nghi trệ

**Tâm chúng sanh mười phương
Hiện hành tham sân si
Đều biết được như thiệt
Giải thoát không tăng giảm
Mười trí lực của Phật
Soi sáng khắp pháp-giới
Không phân biệt tư lự
Bồ-tát hay tin nhận.**

Nam-mô Đại Bảo Tích Hội Thượng Phật, Bồ-tát

Ma-ha-tát. (3 lần)

(KINH NHẬT TỤNG trang 23)

TIÊU TAI CÁT TƯỜNG THẦN CHÚ

Nắ̃ng mờ tam mắ̃n đạ, mắ̃u đạ nắ̃m.

A bát ra để, hạ đạ xá ta nắ̃ng nắ̃m.

Đát điệt tha:

Án, khê khê, khê hế, khê hế.

Hồng hồng, nhập phạ ra, nhập phạ ra,

Bát ra nhập phạ ra, bát ra nhập phạ ra,

Để sắc sá, để sắc sá, sắc trí rị, sắc trí rị,

Ta phẩn tra, ta phẩn tra,

Phiến để ca thất rị duệ, ta phạ ha. (3 lần)

(KINH NHẬT TỤNG trang 134)

NGHI THỨC CÚNG NGỌ

TÁN HƯƠNG

Hương tài nhiệt

Lư phần bảo đánh trung

Chiên-đàn trầm nhũ chơn kham cúng

Hương yên liêu nhiều liên-hoa động

Chư Phật, Bồ-tát hạ thiên cung

Thiên Thai sơn La-hán

Lai thọ nhơn gian cúng.

Nam-mô Hương Vân Cái Bồ-tát. (3 lần)

MA HA BÁT NHÃ BA LA MẬT ĐA TÂM KINH

Quán Tự Tại Bồ-tát hành thâm Bát-nhã Ba-la-mật-đa thời chiếu kiến ngũ uẩn giai không, độ nhất thiết khổ ách.

Xá Lợi Tử ! Sắc bất dị không, không bất dị sắc, sắc tức thị không, không tức thị sắc, thọ, tưởng, hành, thức, diệc phục như thị.

Xá Lợi Tử ! Thị chư pháp không tướng, bất sanh, bất diệt, bất cấu, bất tịnh, bất tăng, bất giảm. Thị cố không trung vô sắc, vô thọ, tưởng, hành, thức, vô nhãn, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý. Vô sắc, thanh, hương, vị, xúc, pháp. Vô nhãn giới nãi chí vô ý thức giới. Vô vô-minh, diệc vô vô-minh tận, nãi chí vô lão tử, diệc vô lão tử tận. Vô khổ, tập, diệt, đạo. Vô trí diệc vô đắc.

Dĩ vô sở đắc cố, Bồ-đề-tát-đỏa y Bát-Nhã Ba-la-mật-đa cố, tâm vô quái-ngại; vô quái-ngại cố, vô hữu khủng bố, viễn ly điên-đảo mộng tưởng, cứu cánh Niết-bàn.

Tam-thế chư Phật, y Bát-nhã Ba-la-mật-đa cố, đắc A-nậu-đa-la tam-miệu tam-Bồ-đề.

Cố tri Bát-nhã Ba-la-mật-đa, thị đại-thần chú, thị đại-minh chú, thị vô-thượng chú, thị vô đẳng đẳng chú, năng trừ nhất thiết khổ, chân thật bất hư.

Cố thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa chú, tức thuyết chú viết:

Yết-đế yết-đế, ba-la yết-đế, ba-la-tăng yết-đế, Bồ-đề

tát bà-ha. (3 lần)

TÁN PHẬT

Thiên thượng thiên hạ vô như Phật,
Thập phương thế giới diệc vô tỷ,
Thế gian sở hữu ngã tận kiến,
Nhứt thiết vô hữu như Phật giả.

Nam-mô Bốn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật. (3 lần)

CÚNG DƯỜNG

Nam-mô Thường Trụ Thập Phương Phật.

Nam-mô Thường Trụ Thập Phương Pháp.

Nam-mô Thường Trụ Thập Phương Tăng.

Nam-mô Bốn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật.

Nam-mô Cực Lạc Thế Giới A Di Đà Phật.

Nam-mô Đương Lai Hạ Sanh Di Lặc Tôn Phật.

Nam-mô Thập Phương Tam Thế Nhưt Thiết Chư Phật.

Nam-mô Đại Trí Văn Thù Sư Lợi Bồ-tát.

Nam-mô Đại Hạnh Phổ Hiền Bồ-tát.

Nam-mô Đại Bi Quán Thế Âm Bồ-tát.

Nam-mô Đại Thế Chí Bồ-tát.

Nam-mô Địa Tạng Vương Bồ-tát.

Nam-mô Hộ Pháp Chư Tôn Bồ-tát.

Nam-mô Già Lam Thánh Chúng Bồ-tát.

Nam-mô Giám Trai Sứ Giả Bồ-tát.

Nam-mô Thập Điện Minh Vương Bồ-tát.

Nam-mô Lịch Đại Tổ Sư Bồ-tát

Nam-mô Đạo Tràng Hội Thượng Phật, Bồ-tát.

BIẾN THỰC CHƠN NGÔN

Năng mờ tát phạ đát tha nga đa, phạ lồ chỉ đế.

Án, tam bạc ra, tam bạc ra hồng. (3 lần)

CAM LỒ THỦY CHƠN NGÔN

Năng mờ tô rô bà da, đát tha nga đa da, đát diệt tha.

Án, tô rô tô rô, bát ra tô rô, bát ra tô rô, ta bà ha. (3 lần)

Thử thực sắc hương vị,

Thượng cúng thập phương Phật,

Trung phụng chư Hiền Thánh,

Hạ cập lục đạo phạm,
 Đẳng thí vô sai biệt,
 Tùy nguyện giai bảo mãn,
 Linh kim thí giả đắc,
 Vô lượng Ba-la-mật.
 Tam đức lục vị,
 Cúng Phật cập Tăng,
 Pháp giới hữu tình,
 Phổ đồng cúng dường.

PHỔ CÚNG DƯỜNG CHON NGÔN

Án, nga nga năng tam bà phạ, phiệt nhựt ra hồng. (3 lần)

TÁN PHỔ CÚNG DƯỜNG

**Ngã kim phụng hiến cam lồ vị,
Lượng đẳng Tu-di vô quá thượng,
Sắc hương mỹ vị biến hư không,
Duy nguyện Từ Bi ai nạ thọ.**

Nam-mô Phổ Cúng Dường Bồ-tát. (3 lần)

**Tứ sanh, cứu hữu
Đồng đẳng Hoa Tạng huyền môn,
Bát nạn, tam đồ,
Cộng nhập Tỳ Lô tánh hải.**

**Cúng Phật dĩ ngật,
Đương nguyện chúng sanh,
Sở tác giai biện,
Cụ chư Phật pháp.**

HỒI HƯỚNG

**Phúng Kinh công đức thù thắng hạnh
Vô biên thắng phước giai hồi hướng
Phổ nguyện pháp giới chư chúng sanh
Tốc vãng Vô Lượng Quang Phật-sát.**

Nguyện tiêu tam chương, trừ phiền não
Nguyện đắc trí huệ chơn minh liễu
Phổ nguyện tội chướng tất tiêu trừ.
Thế thế thường hành Bồ-tát đạo.

Nguyện sanh Tây-phương Tịnh-độ trung
Cửu phẩm liên hoa vi phụ mẫu
Hoa khai kiến Phật ngộ Vô sanh
Bất thối Bồ-tát vi bạn hữu.

Nguyện dĩ thử công đức
Phổ cập ư nhất thiết
Ngã đẳng dữ chúng-sanh.
Giai cộng thành Phật đạo.

QUY Y TAM BẢO

**Tự quy y Phật, Đương nguyện chúng sanh, Thế giải
đại đạo, Phát vô thượng tâm. (1 lạy)**

**Tự quy y Pháp, Đương nguyện chúng sanh, Tâm
nhập kinh tạng, Trí huệ như hải. (1 lạy)**

**Tự quy y Tăng, Đương nguyện chúng sanh, Thống
lý đại chúng, Nhứt thiết vô ngại. (1 lạy)**

**Nguyện đem công đức này
Hương về khắp tất cả
Đệ tử và chúng sanh
Đều trọn thành Phật đạo.**

HÒA NAM THÁNH CHÚNG